

Maankosteuden mittaaminen ja
mallintaminen
Vesistömallijärjestelmän osana –

tavoitteena SMOS-
maankosteustietojen hyödyntäminen
tulvaennusteissa

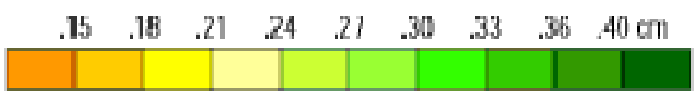
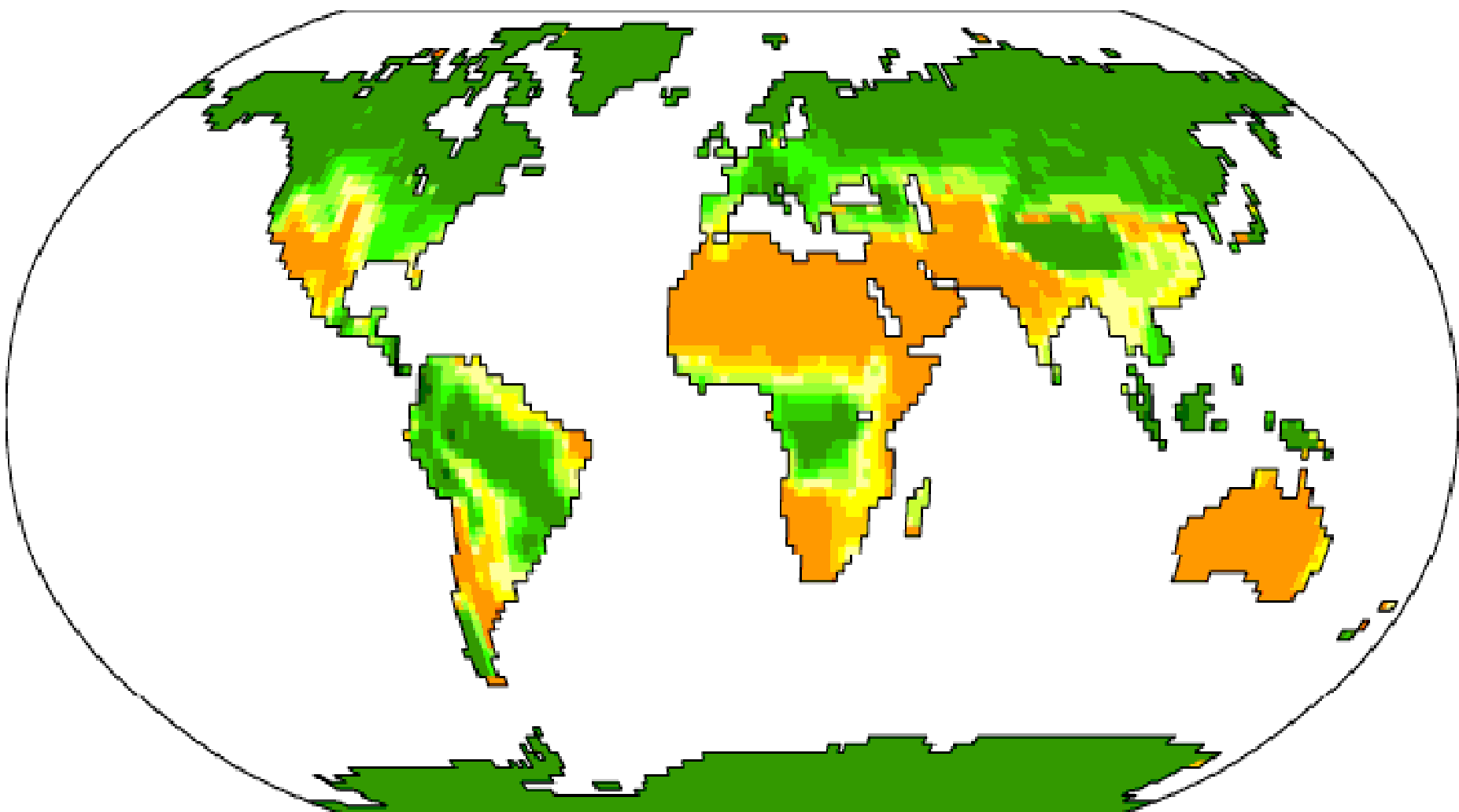
hydrologi Markus Huttunen, Suomen ympäristökeskus SYKE

Maankosteushavainnot tulvaennusteissa

- Ajantasainen tieto tulvariskistä
- Säättutkatiedon jälkeen tärkein kaukokartoitustieto sadetulvaennusteisiin
- Suuren vesistöalueen kokonaistilanne
- Tärkeä Suomessa ja vielä tärkeämpi globaalisti

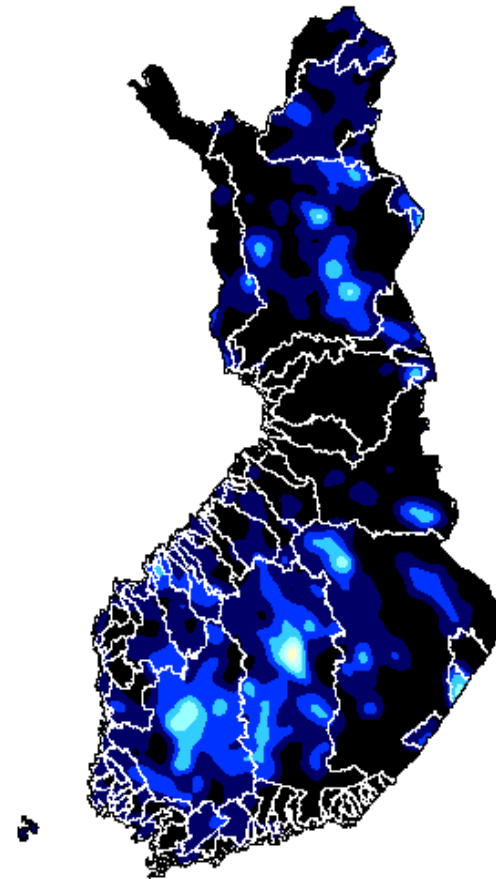
Soil Moisture

Dec

Data: NCEP/NCAR Reanalysis Project, 1959-1997 Climatologies
Animation: Department of Geography, University of Oregon, March 2000

Vesitilannekartat: Maankosteuden vajuus

edellinen << 19.10.2009 >> seuraava

-9pv | -3pv | Tänään | +3pv | +9pv

Vesitilannekartat

Valunta / Tulvatilanne

Vuorokausisadanta

30 vrk sadesumma

Lumen vesiarvo / Lumikuorma

Lumen sulanta

30 vrk maahaihduntasumma

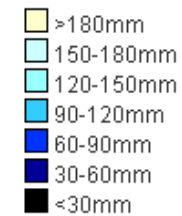
Maankosteuden vajuus

Vuorokauden keskilämpötila

Järven pintalämpötila

Vedenkorkeus

Tarkemmat kartat

Reaaliaikaiset maankosteushavainnot

Kirkkonummi

Kuortane

Lammi

Pesiö

Rautavaara

Ruukki

Salla

Sodankylä

Kartta on linkki vesistöennusteisiin

Päivitetty 19.10.2009 9:36

Maankosteuden mittaaminen

- Mitataan yksittäisissä havaintopisteissä
- Alueellinen vaihtelu on suuri:
  - Yksi piste ei kuvaa koko joen valuma-aluetta
- Satelliittimaankosteutta on jo käytetty tulvaennusteissa:
  - Yksittäisiä kuvia rajatuilta alueilta
- SMOS maankosteustieto on:
  - Alueellisesti kattava
  - Ajantasainen

Maankosteushavaintopisteet:

[Kangaslahti_Rautavaara](#)

[Metsähovi](#)

[Tullinkangas_Lammi](#)

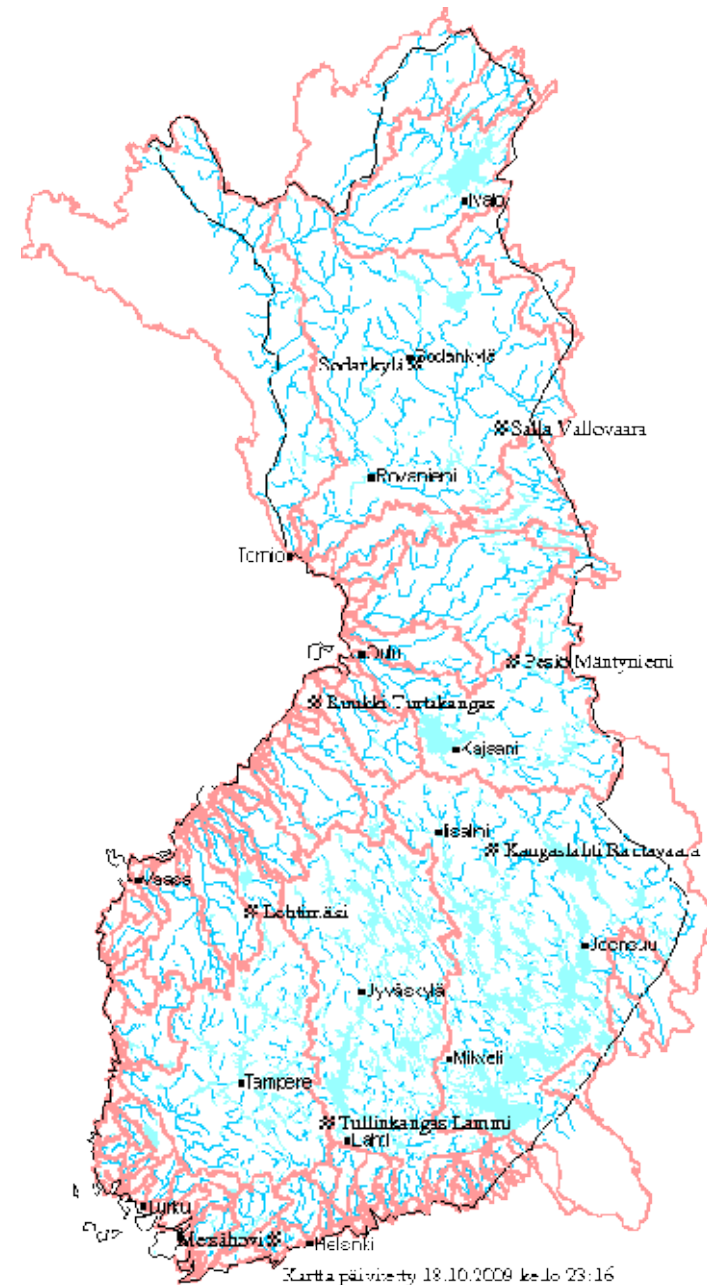
[Lehtimäki](#)

[Ruukki_Turtakangas](#)

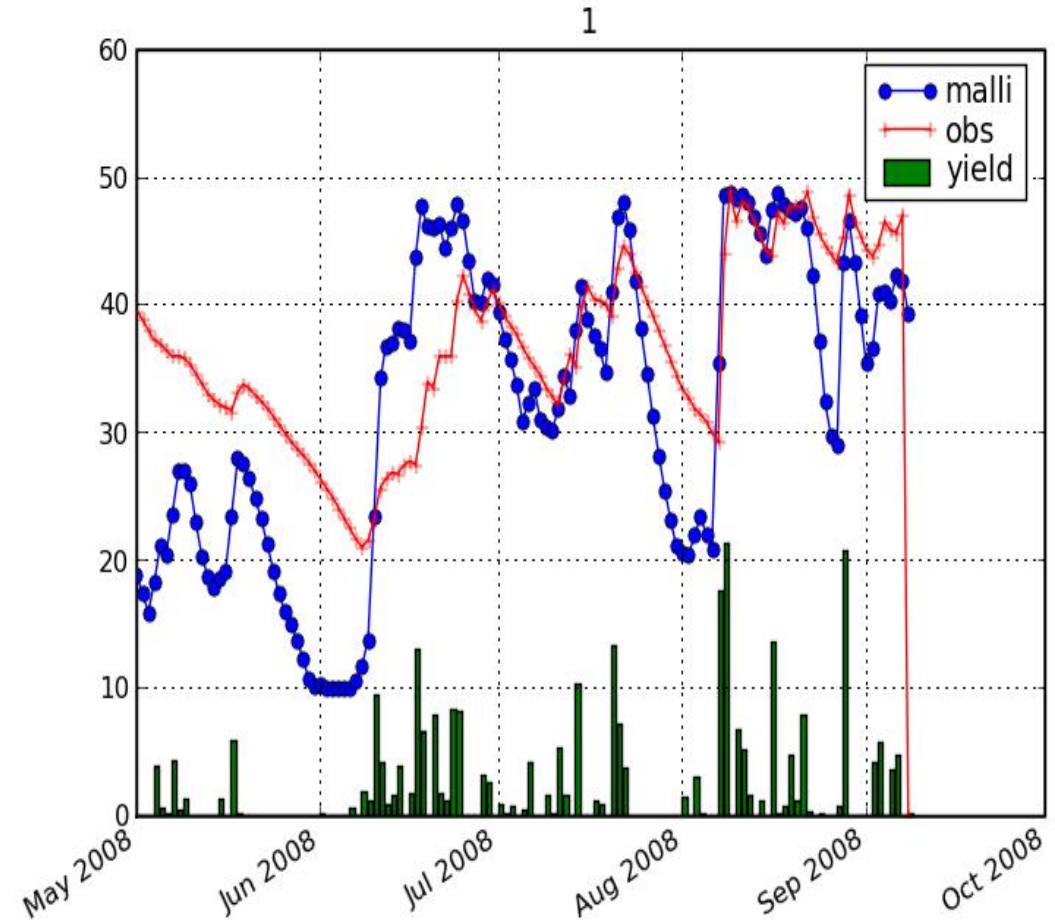
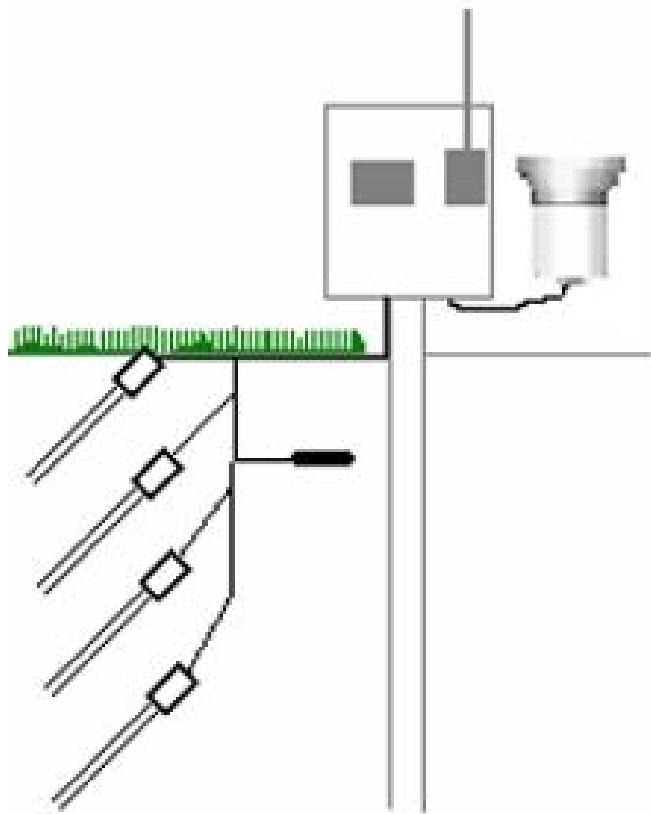
[Pesiö_Mäntyniemi](#)

[Salla_Vallovaara](#)

[Sodankylä](#)

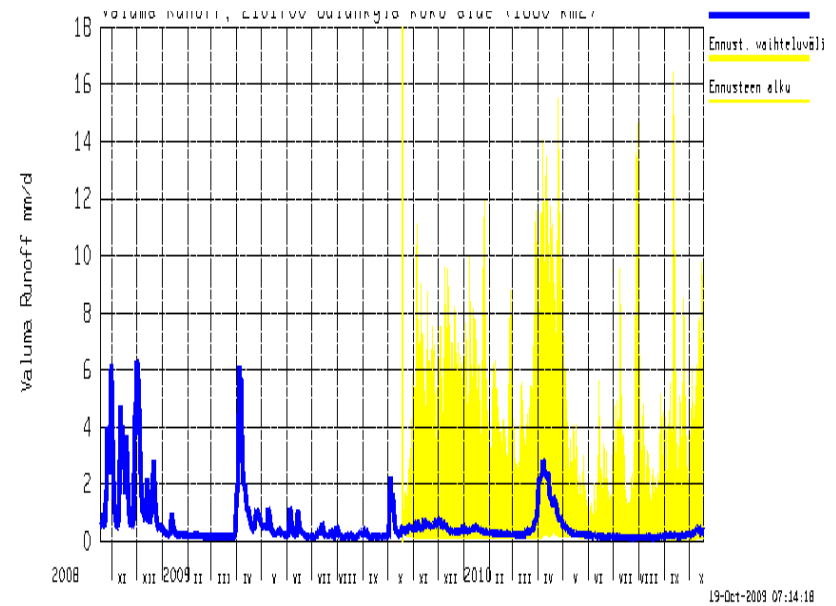
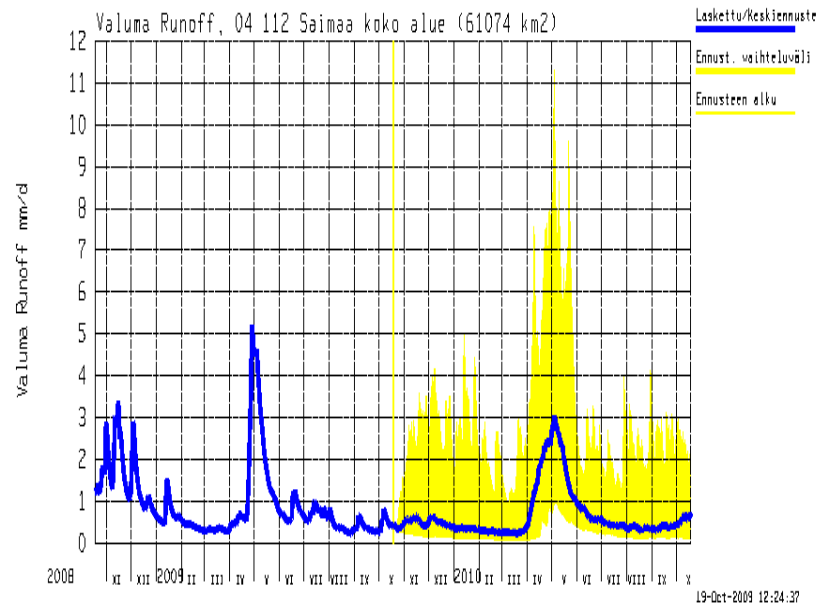
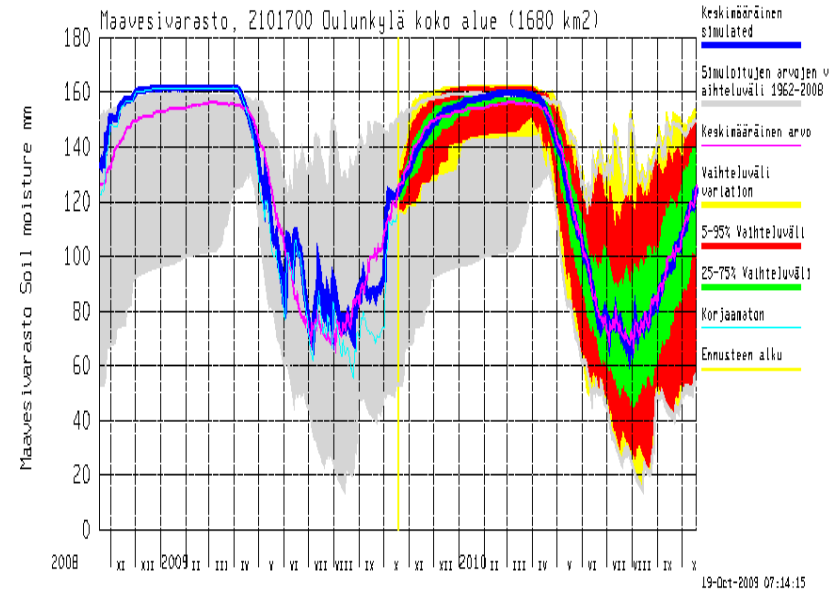
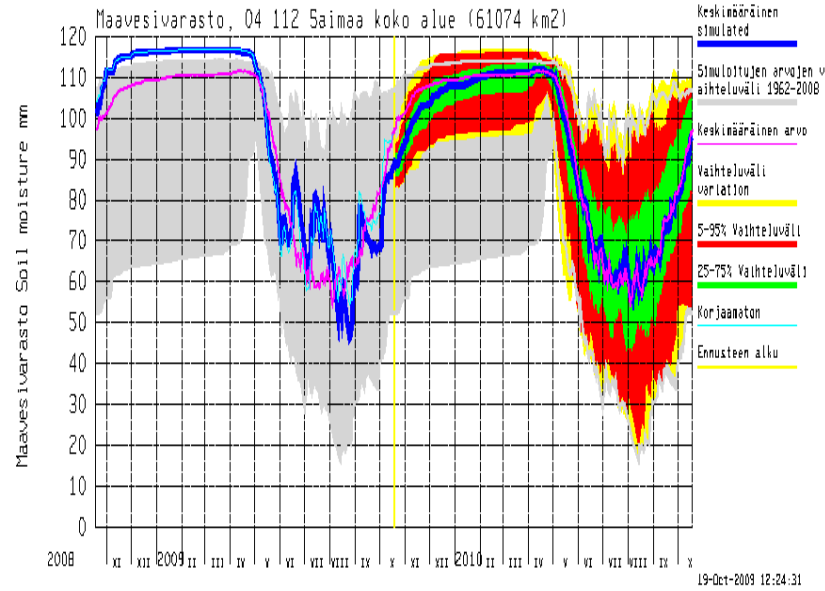
Maankosteuden mittaaminen ja mallintaminen

Maankosteus tulvaennusteissa

- Maankosteuden vajoaus voi olla (Suomessa) yli 100 mm:
  - Tällöin suurikaan sade ei aiheuta tulvaa
- Jos maa on valmiiksi märkää sateiden tai lumen sulannan jälkeen:
  - 10-20 mm sade kasvattaa virtaamia merkittävästi

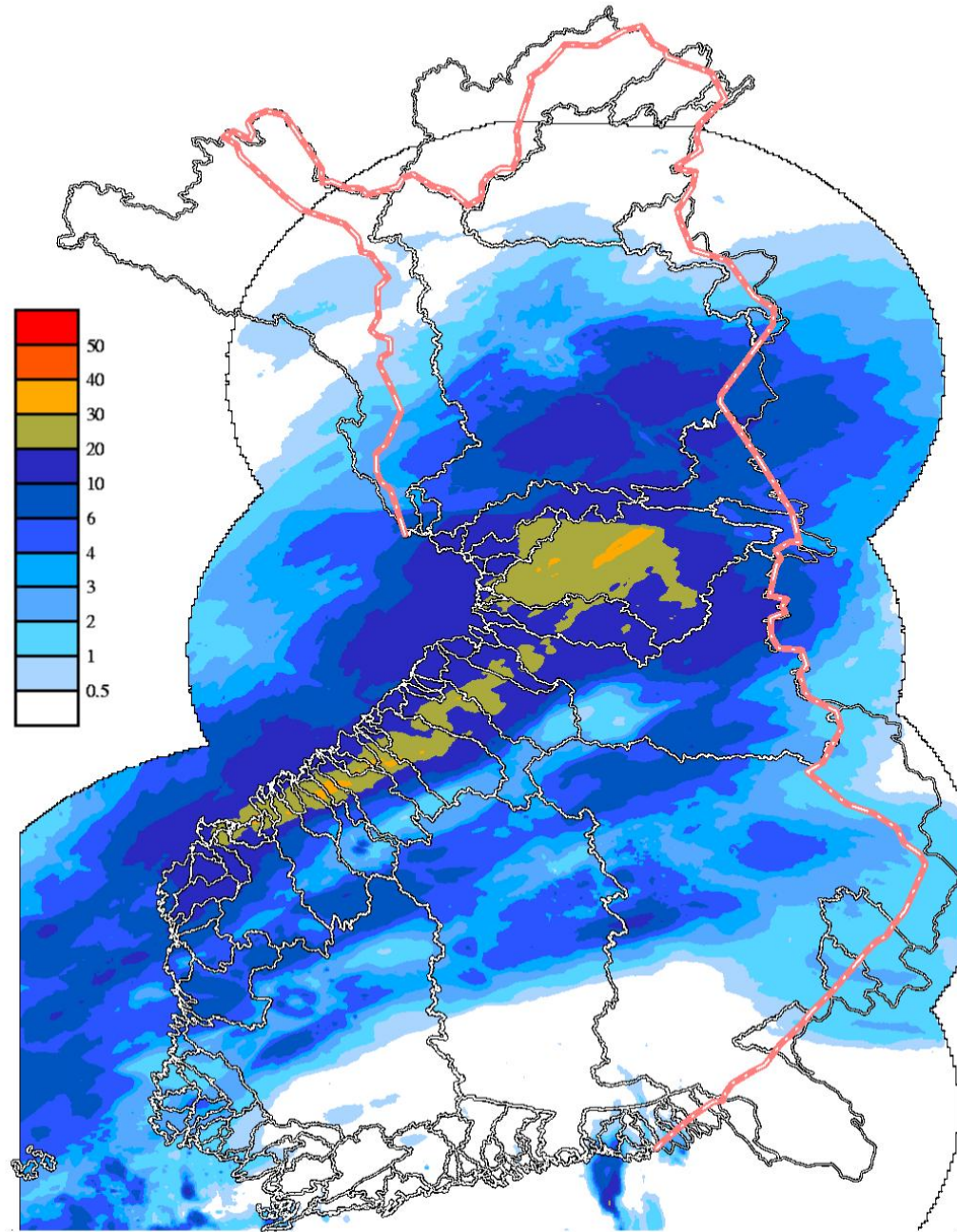
Maankosteus ja valunta

SMOS tiedon puutteet

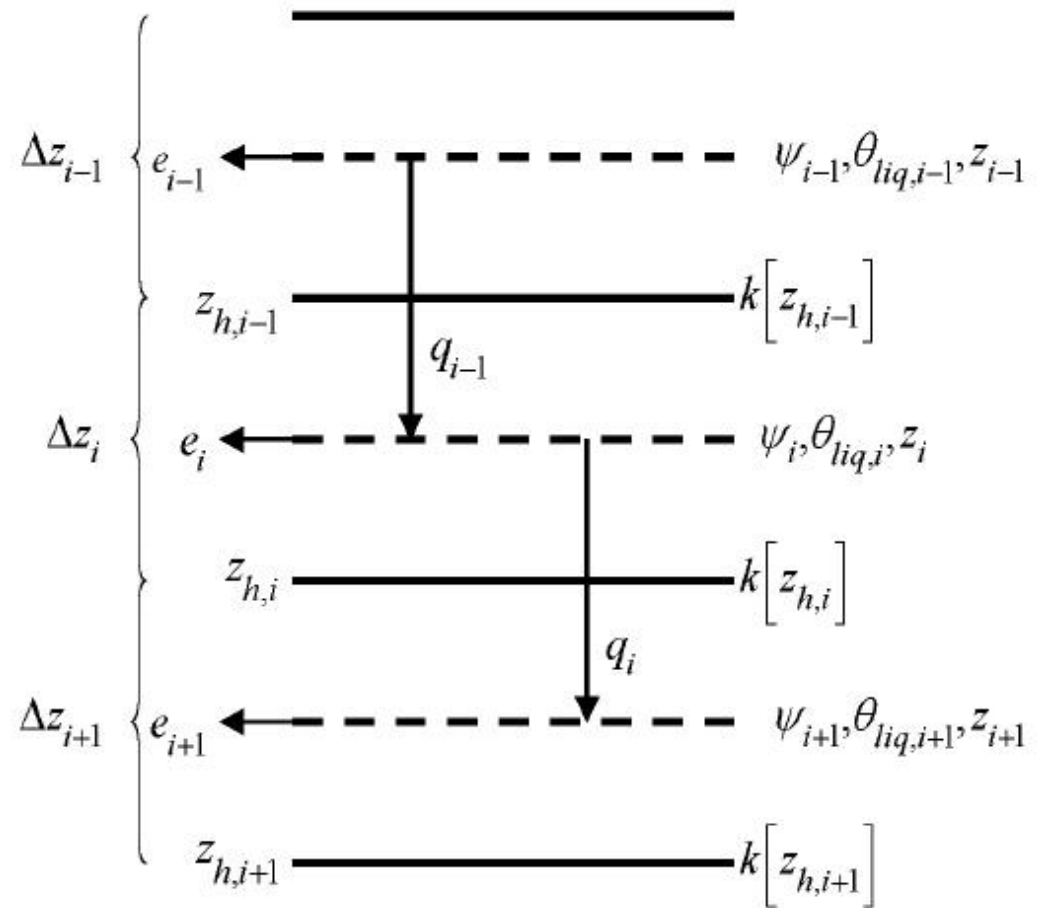
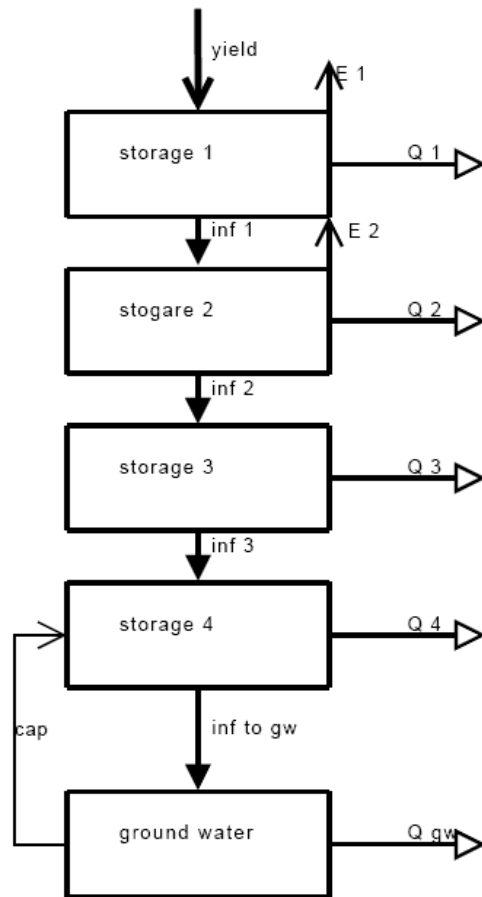
- Mittaa vain pintakerroksen maankosteuden:
  - Pinta 5-10 cm. Koko kerros 0,5-1 m.
  - Vesistömallissa maankosteuden monikerrosmalli
- Tiedot 'vain' 10 vrk välein:
  - Tilanne ehtii muuttua
  - Sadetutkatiedolla tätä voi paikata

- SMOS
maankosteus ja
sadetutkatieto:
  - Ajantasainen
  - Alueellisesti tarkka

Cumulative precipitation sum (mm) UTC 200910160000–200910170000.

Maankosteuden monikerrosmalli

Yhteenveto

- SMOS maankosteustiedot tulvaennusteissa:
  - Ajantasainen
  - Alueellisesti kattava
  - Yhdessä sadetutkatietojen kanssa tärkein kaukokartoitustieto sadetulvaennusteissa